

Діло

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 18., В. пош.
Конт. пошт. шмат. 28.126.
Адреса тел. „Діло—Львів“.
Число телефонів 205.
Рукописів редакція не повертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно . . . 279 К.
чвертьріччя . . . 675 —
півріччя . . . 1350 —
щорічно . . . 2700 —
у Львові (без доставки):
місячно . . . 240 К.
чвертьріччя . . . 600 —
півріччя . . . 1200 —
щорічно . . . 2400 —
За який адресу платити по 18 К.

Ціна ogłoszeń:
Середнє місце, розміром лінійки 10, в найбільшій численності, в кожній частині Львова, в день 1 К. Подвійний розмір лінійки і поверхні 2 К. Найдовші строки і в найменшій численності 50% зниження ціни за попереднім днем.
Щодня за часом платити у Львові 30 К. на території 20 К.

Видає: Видавнича Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Скликане парламенту і міністерська криза. Під впливом заграничних подій.

Німці й Поляки протестують проти понехання плану сповнити їх бажання при помочи §. 14.
Відокремлене Галичини, проєкт польського кола і роля Бобжинського.

Львів, 19. цвітня 1917

Коли в Росії вибухла й досягнула перемогу революція, західні союзники Росії знайшли нову причину, чому Росія має ділі весті війну проти осередних держав. Вони сказали: „Німеччина була, а й остане прихильником і союзником царизму. Побіда Німеччини означала би для Росії здавнене виборенеї свободи і перемогу царської реакції. Російській жовнір, борючись проти Німеччини, тим самим обороняє свою свободу.“ Що сей клич західних, демократичних держав антанту знайшов відгомін у Росії, знаємо. На скільки ж залежало Німеччини на тим, щоб його ослабити, свідчать офіційні заяви німецьких відповідальних місць, що Німеччина не тільки не думає вмішувати ся у внутрішні відносини Росії, але сама радіє з перемоги російського народу над царизмом і не має іншого бажання, як жити в мирі з вільним російським народом.

Найголоснішим мотивом, який звенить у всіх як миролюбивих так і воєнних заявах Вільсона, є те, що Америка бажає в цілїм культурнім світі помогти до побди свободі, зокрема, щоб кожній нарід мав правліне з власного вибору і власної волі, щоби народами не можна було управляти проти їх волі. Сей мотив у воєнім маніфесті Вільсона сконкретизовано в тим напрямі, що мовляв війну ведуть не народи централних держав, тільки їх монархи.

Як бачимо, антант виступає проти осередних держав не тільки на боєвищах, але починає що раз агресивніше виступати проти них також в області їх внутрішньої політики, старуючись викликати вкраїне, що він воює не з народами, тільки з їх правителями.

Що так не є, що ирраціоналізм осередних держав згідні з своїми народами як в бажанню мира, який зупевнив би їх народам свободне існування й розвиток, так і в області внутрішньої політики, якої цілю є свобода і добро народів, — це вважають за вкаване з особливим натиском означити вододар і правительтва осередних держав. Отже маємо енуціпію про становище осередних держав до російської революції і в справі мира з Росією, — маніфест німецького імператора і прусського короля в справі внутрішних справ, зокрема реформи виборчого права до реформи, зокрема реформи виборчого права до реформи прусського союму, — рішене австрійського правительтва скликати Державну Раду без попереднього утворення при помочи §. 14-го передумов, яких домагав ся Німецький Національний Союз і Поляки.

В сій справі австрійським правительством руководив очевидно основний мотив, щоб усі народи держави через своїх заступників самі вирішали, як перебудувати державу, бо се найбільше завдасть брехню твердженням противної сторони, що в нас діється не воля народів, тільки їх правителів.

Се рішене австрійського правительтва — як відомо — викликало міністерську кризу.

Міністер торговлі Урбан і німецький міністер без теки Беррайтер, які вступили були до кабінету як мужі довіря Німецького Національного Союзу, зголосили димісію, що очевидно означає, що Німецький Національний Союз не може існувати сканкнї парламенту без попереднього утворення при помочи §. 14-го бажань ним передумов, а саме введення німецької державної мови, полагодження чесько-німецького спорів через поділ Чехії на національні округи, й введення німецької парламентарної системи через відокремлене Галичини.

В сій останній справі зійшло ся з Німецьким Національним Союзом також польське коло і його муж довіряв кабінеті гр. Клям Мар-

тінца, міністер без теки Бобжинський, також подав ся до димісії. Хоч Німецький Національний Союз і польське коло розходять ся в своїх бажаннях що до змісту відношеня між відокремленою Галичиною й державною цілістю, одначе обі ці парламентарні групи були згідні в тим, щоб відокремлене Галичини перевести як найшвидше, ще перед скликанем парламенту і закінченем війни.

Чому сього хотіли Німці, вже означено: щоб мати зупевнену німецьку більшість в парламенті. А Поляки хотять сього очевидно тому, щоб на всякий випадок, як не укладали ся би на основі подій війни і мира відносини на території Галичини і далі на схід, мати за собою довершений факт утворення на території Галичини польського державного організму, в якого склад входив би український нарід Галичини.

Тому польське коло змобілізувало всі сили польського громадянства — політиків, професорів державного права, економістів, — щоб як найшвидше виробити повний законопроєкт про відокремлене Галичини, себто про її відношене до державної цілоти і її внутрішню організацію. Сю працю вже укінчено і 24. с. м. еляборат мав бути затверджений на повнім засіданню кола.

Сей еляборат — як доносить „Nowa Reforma“ — представляє ся як повний проєкт нової конституції для „королівства Галичини“ і установає відношене сього краю до „австрійського імператорства“. Галичина одержує власне правительтво — Державний Секретаріат („Sekretariat Stanu“), зложений з державних секретарів, відповідальних перед соймом. На чолі галицького правительтва стоїть канцлер, іменованний імператором в круга сойму. Закони, ухвалені соймом королівства Галичини, складає галицьке правительтво просто монархови до санкції, так само внесена о змінецію. Австрійське правительтво складає присягу також на галицьку конституцію. З хвилиною відокремлення Галичини Поляки виступають з парламента (Українці вважає польський орган за таку „quantité negligible“, що навіть про них не згадує!) і тратьять всякий вплив на австрійське законодавство, на склад і політичний напрям австрійського правительтва, отже природним наслідком сього нового стану є утворене власного галицького правительтва й винісване його компетенцією для всіх тих справ, для яких доси була компетентна Державна Рада, як залізничі, гірничі, монополії, податковість і т. п. Нова галицька конституція вичисляє також усі справи, які автоматично переходять з компетенції Відня до компетенції галицького законодавства; отже власна фінансовість, власне судівництво в усіх інстанціях. Адміністрація Галичини буде значно упрощена. Подвійність зникне. Край буде поділений на „землі“ з президентом на чолі, а „землі“ на повіті з повітовими старостами. „Земель“ має бути 12; Львів і Краків творити муть окремі одиниці. Інституція міністра для Галичини остає. Крім того канцлер мати-ме в раді міністрів дорадний голос в галицьких справах.

Над сим проєктом — як стверджує і „N. Reforma“ і „N. Fr. Presse“ особливо потрудив ся п. Бобжинський, який крім того обов'язав ся супроти польського кола перевести його при помочи §. 14 ого ще перед скликанем парламенту і перед закляченем мира. З огляду на се п. Бобжинський вніс тепер димісію. Чи він справді уступити, чи остане на далі в кабінеті, се залежить від становища польського кола до нової п'ятероформи гр. Клям Мартинія.

Для українського народу може бути тільки

ки пожадане, щоб відокремлене Галичини відложено, а перед тим скликано парламент. Се становище української політики означив ясно в своїй великодіній статі в нашій газеті д-р Кость Левицький.

Очевидно, в парламенті, коли прийде на чергу перебудова держави, український нарід через своїх заступників стоїти-ме твердо й непохитно при домаганню утворення українського коронного краю з української території в Австрії. І коли в австрійській державі справді має діяти ся воля народів, то і в огляду на внутрішню політику і на заграничні події се наше домаганне не може бути знехтоване.

Що до нас, то ми повинні бути готові кожної хвили виступити з повним проєктом утворення українського коронного краю в Австрії. Досі — на скільки знаємо — Українська Парламентарна Репрезентація — свою працю в сїм напрямі довела до тої точки, що прийшла вироблені послон д-ром Евгенем Олесницьким основні утворення українського коронного краю в Австрії. Розробити сі основні в повний законопроєкт — се чергова задана, до якої УПР. повинна була вже да вні о приступити. Сподіваємо ся, що вона буде як найшвидше вповнена.

Покликане німецьких партій до імператора.

Відень 18. цвітня 1917.

В розвитку міністерської кризи наступила неждана зміна. На засіданню спільного виконаючого комітету німецьких міщанських партій явив ся міністер Беррайтер з повідомленям, що імператор прийме завтра делегачію німецьких міщанських партій, себто Німецького національного Союзу і Христ.-соц. Союзу. Авдієнція назначена на завтра на 6. годину вечером. Сподівають ся, що вона усуне кризу.

Нові несупокої в Петрограді.

Проти провізоричного правительтва.

КЕЛЬН (Тхб.) „Kölnische Zeitung“ доносить з Стокгольму: На основі приватних відомостей з Гапаранди вибухли в Петрограді нові великі несупокої проти провізоричного правительтва, які є ще поважніші від несупокої в мартових. Подорожних до Росії задержано в Гапаранді, бо рух поїздів до Росії є перерваний. Від чотирох днів не надійшла зовсім почта з Росії.

Соціалісти в російським кабінеті.

КОПЕНГАГЕН. (Тхб.) „Berl. Tidende“ доносить з Петрограду: Тепер уже є певне, що соц.-дем. провідник Церетелі, який вернув з заслани на Сибір, вступити в склад тимчасового правительтва як міністер праці, а Плеханов буде іменованний міністром без теки як муж довіря соціальних демократів.

Імператор про парламент.

ВІДЕНЬ. (Тхб.) Нині (19. с. м.) о год. 6. по пол. прийняв імператор в Ляксенбургу на особливий авдієнції в присутности президента міністрів послів до Державної Ради Дамма, Фінка, д-ра Гросера, маршалка дол. Австрії Ліхтенштайна, Пакера, Шайнхендера, бурмістра Вайскірхнера і посла Вольфа.

На промову бурмістра Вайскірхнера, в якій він вглядив про становище Німців до теперішнього положення, відповів Імператор: Дякуючи Вам, Мої Панове, як найсердечніше за маніфестацію

почувати зможуть, в яких з радістю бачу новий доказ вірного настрою німецького народу в Австрії і його прихильності до пануючого Дому, завдякуючи наші, що вповні приймаю погляд важких політичних стремлень. З відчуженням огляду про примірне пожертвування, являюся Німцями в Австрії, про їх героїзм на полях боїв, про вірність для Держави, про тривалість, якою відзначалися в терпінні нещодавньої війни. Те все не відає в Москві пам'яті. Німці в Австрії можуть бути певні Мого довіри.

Задумую в найближчій часі скликати Державну Раду. Відносно парламентарного життя в сій книзі по догматичним застою, має надзвичайне значення. Жду від розваги всіх партій, що вони в єдності, яка нагадує пошановане, будуть виступати за найважливішими інтересами держави і державними коінчностями. Числою притім на Німцях Австрії, яким — як певним стовпам державної єдності — приїде в участь велике завдання при упорядкованні відносин, яке почалося вже в часі війни і яке по укінченню війни мусить бути в послідовності переведене. Мос правительством буде вірно стояти при сілках, які йому визначено. Числою з певністю на те, що в парламенті переспідає про конкретні згідного співвіділяні представників усіх народів Австрії спавує наради і тим будуть утворені умови шасликої будучности Австрії. Я є сього певний, що ви Мої знаєте, віддаєте в тім дусі свої сили на услуги спільної справи.

Контрреволюція в Росії?

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) „Svenska Dagbladet“ доносить з Гасаранди, що в околицях Києва прийшло до поважних вавоушень. Уоружені баталі розброїли мабуть міліцію і взяли владу у свої руки. Війско, вислане з Києва, мусіло весті бої з ватагами. В Бруслові прийшло до погрому житля. На широкій області панує цілковита анархія. Також з Одеси надходять подібні вісті. Уважено там в четпер 12 земельних владителів в Бєсарабії, тому що агітували за давним правительством.

Бруслов начальним московським командантом.

ЖЕНЕВА (Ткб.) Аг. Радіо доносить, що генерала Бруслова іменовано начальним командантом в московським відтинку.

Англія боїть ся о Росію.

КРІСТІЯНІЯ (Ткб.) Лондонський кореспондент „Alpen Posten“ телеграфує, що в Англії появляють ся побоюваня що-до російського фронту, який творить одиноку слабу точку в великій колесі, потягненим авантом довкола осередних держав.

Українське село часу війни.

Пришов поворот своїх військ, яких ві сльозами в очах, сльозами радості витало українське село. Забуло знова на ті пращальні рабуни вавадників, в думало лиш о тім, що вернули свої, а з ними і краса дола.

Розчароване українське село пізнало, що нїде йому помочи, нїде опертя, ніхто не отре його сльозу, не загоїть ран. Що більше, навіть старі рани і терпіня ще збільшились. Во знова елементи чужі, серед українського селянства, кинулись нищити його. Посивались доноси, доки органи не переконались о їх безвідставности, а жовіри свій і німецький не приглянув ся ближше душі селянина, не пізнав їх гостинности, їх жертв і не оцінив моральної вартости очернюючих і їх „патріотизму“ в обчисленні.

Страти матеріальні і моральні терпіня перейшли вже були звичайні границі. Село було знищене, а морально зруйноване. Та сему не конець. Війна неумолима тягнеть ся даліше, а з нею іде даліше нищення і даліші відемні впливи. Перед очима селян дересують ся людські надзвичайні до рїжних націй і рїжних верств суспільности. І всі они чи то свідомо, чи несподом впливають на селянство і то більше відемно. Коли нині бачимо одиниці серед селянства, котрі не вагають ся тратити гроша на потрібні видатки, жити понад стан, морально уніжені, то певно лиш переродили вони наслідують других і то чужих, і під впливом чужих. І тут дає вислів саву народна поезія:

Англія супроти приступлення Америки до війни.

ЛОНДОН (Ткб.) В палаті громад канцлер скарбу Боулар Лав пояснює резолюцію, яка виває приступлення Зєднених Держав до антитуту, заявив, що Америка як і Англія була виваженена у війну проти власного бажаня і не наслідком власних похибок, тільки тому, що инакше поступити не могла. Найважливішим в питань, які мають рїшити ся в тій війні, є питанє, чи свободололюбні зарядженя, на яких полягає поступ культури і добробут людськости, мають вдержати ся в силі проти зєдненої сили військового деспотизму. З того становища приступлення до війни великої республіки є відповідним рєспанді до революції, яка поставила російський нарід, що зносив такі великі терпіня, в ряді вивободжених народів. Не буде воно пересподою, коли поступоване Америку назветь ся найбільш безінтересовним в історії. Америка поступоє під непереможною силою людської совісти в хвилі, коли була загрожена ціла будучність культури а передовсім демократії, а коли хтось, що стоїть на боці, затикає уши або закладає руки і відвертає очі, а завдяки своїй силі мігби інтервенювати, є не тільки звичайним свідком але й співвинним.

ЛОНДОН (Б. Райтера). Палата громад прийняла резолюцію, яка висказує правительству і народови Зєднених Держав глибоку подяку за приступлення до коалїції.

Англійська преса супроти австро-угорської мирової пропозиції.

АМСТЕРДАМ (Ткб.) Central News“ доносить з Лондону: Мирова пропозиція Австро-Угорщини викликала вправі в пресі заінтересованє, але не таке велике як пропозиція з грудня. В порівнаню з грудневими в коментарі лневіккі дуже короткі. Головну журбу творить побоюванє, що Росія може взяти поважно ті пропозиції. „Dalbystel“ завжає, що теперішня пропозиція в порівнаню з грудневою пропозицією оминає високолетних зворотів.

Питанє поживи в Зєднених Державах.

БЕРН (Ткб.) Співробітник „Matin-a“ доносить з Нью Йорку, що за кілька тижнів питанє поживи в Зєднених Державах найдеть ся в тім самім положеню що й в Європі.

Америка супроти російського провізоричного правительства.

ВАШНГІТОН. (Б. Райт.) Зачувати, що правительством Зєднених Держав жде лиш на конкретні повідомленя Росією про її потреби.

щоби поробити кроки в цілї прибутя в помічю новому правительству, щоби скріпити його силу відпору проти Німеччини. Досі ненадійшло від Росії ніяке конкретне жданє помочи, але тому, що правительством є переконанє що дістане у поваженє до пожажєня грошей державам авантанту, уважає певною річю, що Росії буде на її бажанє пожичена значна сума, бо є переспічена, що Зєднені Держави мусять уділити вської помочи новому демократичному правительству.

АМСТЕРДАМ (Ткб.) „Times“ доносить: До Росії удасть ся мабуть американська комісія, яка має уділити ради у фінансових і транспортних питанях.

Перед новим відом правительств північних держав

ЛОНДОН (Ткб.) „Pailyken“ доносить: Як зачувати, відбудеть ся в маю в Стокгольмі новий зїзд міністрів північних держав. Реченє зїзду не є ще означений і є зависимий від подорожжя данського короля до Стокгольму, яка відбудеть ся в найближшій тижні.

Німецькі втрати на Заході.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Комунікат французького генерального штабу з д. 18. с. м. подає число иранених німецьких полонених на 17 000, число здобутих і перемислених гармат на 700.

Комітет робітничий прихильний Українцям.

Слїдство проти вел. князя Миколи Миколаевича. — Остїон для бушшого царя.

„Русское Слово“ доносить: Комітет робітничий підїрає змаганя України до самостійности. Завдяки законам сього комітету вже видано декрет про самоуправу надбалтійських провінцій.

Проти вел. князя Миколи Миколаевича заряджено слїдство про те, о скільки він завинив невдачу на Мазурських озерах.

Рішенє про вибір м'єсця осїдку для бушшого царя Миколи буде видане що йно конституантою, бо провізоричне правительством не почувас себе поклякним до того.

Рівноправність національностей в Росії.

„Frankfurter Zeitung“ доносить з Петрограду:

Російське провізоричне правительством зарядило, щоби сейчас знесено всі закони, розпорядки і основні постанови, кривдять поодинокі національности і віроісповіданя. Між иншим до-

Нема братя лєста в дому, таї і не знають, Чи знає ще міша діти — не знають, не знають? Ой не знають братя діти де буде змирати, І хто буде каже тім малом парвраті? Одії братя вже воляють, що коло границі, Показали дрібні діти і жінки влощкі? Ож не одна з того малю у слабкості впала, А другая тімшій ся, буде панувала. Оди ходить — рука змають жаль серце стискає, А другая утіє влась таї собі гуляє.

Серед тої руїни моральної і матеріальної жде українське село помочи. Чужі йому її не дають, так зобовязані дати свої. І село українське жде помочи від своїх. І то помочи не лиш матеріальної, але моральної. Оно жде ради і розради, щоби не попасти нілком в зневіра і розпуку.

А що у нас робить ся для села? — нічого реального, а все кінчить ся укхвалами жалень і резолюцій, котрі можуть мати реальну вартість в будучинні. Село не бачить помочи тепер, коли її найбільше потребує, ані від організації господарських, ані політичних. Нема кому заступити ся за ним, коли надужити на всіх волах на порядку деннім. Нема кому дати йому пораді, коли її потребує. Нема кому навіть піддержати його морально, піддержати на душі, підсижити, що тепер часи надзвичайні, годі падати в розпуку. Приїде час, а ті, що поклякні, заступлять ся за него на всіх полях, не дадут робити кривди.

Селянин не розуміє, що тепер часто годі йому помочи, а лиш кладе те все на карб злої волі, на брех співчутя у тих, котрі колись обіцявали йому все, послугувались ним при всіх нагодах, а нині, коли він в потребі, лишили

його. І се викликає у него розчарованє, невдовіре до провідників, підриває всі ідеї, якими жив і які в него щиплювано десятками літ. Знищений матеріально, прибитий морально селянин починає робити докори, асім.

Отсе стан душі селянина з котрого чим скорше треба його вивести, щоби не прийшов час, коли вже жадні аргументи не збудуть в нього довіри до провідників і не піврає його жадна ідея.

Селянин не може ірещінь розуміти і знати свої „великої роботи“, яку робить ся в столітній державі і краю, а хоче бачити ділий ряд маленьких діл і добру волю, хоть би і без наслідків.

Нині він сею не бачить. Протинно, кругом себе бачить лиш ту „долгину хоробу“ анїзиску і мабуть гроша за всяку ціну, не оглядаючись на „laz peias“. Що так воно є, свідчать доноси з провінції в „Ділі“. Праця для добра загальногo нині дістала смертельний удар. На се знають ся село українське, а не беручи під погляд обдєкляючих обставин, дивить ся на се з обірченєм і тягне жителів висновки дуже невдіради.

Відбудова матеріальна села нині плянуеть ся, а відбудова моральна вже в анїна була зичати ся, а тоді доперва, коли прїдуть ті обї відбудови, матеріальна і моральна, буде мож говорити о відбудові українського села за псаломіцеєм „et renovabis faciem terrae“.

зволени на уживанні неросійських мов в торговельних книговодствах та в приватних школах. Міністер сириведливості одержав поручення не ревизувати об'являючих ще постанов про уживанні неросійських мов в зносинах державних і інших публичних властей.

Настрій російської армії.

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.). Президент міністрів ки. Львов і кількох інших міністрів, які були в головній квартирі, заявили, що тепер відносини в російській армії значно поправилися. Справа припасів і доставки не викликає ніяких побоювань. Карність війська не зменшилася, боєвий настрій зростає з кожним днем.

З'єдинені держави предклали Австро-Угорщині окремий мир в антантом.

„Deutsche Tageszeitung“ пише:

З вірності донесень слідує, що амбасадор Злучених Держав Пенфілд, предложив австро-угорському уряду заграничних справ пропозиції, яких цілю було спонукати Австро-Угорщину до зривання в Німеччиною і союзу з антантом. Австро-Угорщина мала би зректися часті Галичини, Трентіна, Банату, Босни і Герцеговини, а за те після побіди над Німеччиною одержала би Баварію і Шлез. Відкинене предложень відбуло ся в такій формі, що американський амбасадор переконав ся про злишність свого дальшого побуту в Відні.

Мирові умови антанту.

До німецьких дневників доносять в Амстердаму:

Після відомостей з англійських жерел мав з'явитися англійський політик Вільсон на конференції, яка відбула ся в справі мира в Лондоні, що держави антанту були би схильні заключити мир під отими умовами:

- 1) Німеччина мусить повернути всі здобуті області.
- 2) Осередні держави мусять згодити ся на те, що Сербія одержить доступ до моря, а Тридент припаде Італії.
- 3) Бельгія і Сербія мають бути привернені і одержати воєнне відшкодоване.
- 4) Німеччина мусить віддати Франції часті Лютарингії з в'язністю Мец. Дарданелі перейдуть під надзір Америки. Часті колоній буде Німеччині повернена.

В справі Загальної Української Ради.

Останнє число „Буковини“ принесло такий лист п. Миколи Василяка до п. д. ра Костя Левицького:

Високоповажаний Пана Товаришу! У відповідь на Ваше вітне письмо з 5 марта с. р. в справі оживлення організації Загальної Української Ради маю честь в порозуміню з моїми буковинськими товаришами, послами парламентарними і соймовими, заявити Вам, високоповажаний Пана Товаришу, отсе: Союз українських парламентарних і соймових послів з Буковини стоєв від часу вибуху війни непомітно на тім становищу, що в с'єм так важкій і тяжкій для нас Україні воєнній часі більше ніж коли повинна доконатись та йти вислів на зверх у спільній заступинстві злуки всіх українських партій і організацій.

Такою бажаною організацією уважали ми Загальну Українську Раду, уконституовану дня 5 мая 1915, а катрі старали ся ми до дня 6. надолоста 1916 сумісно співпрацювати.

В письмі в Берліна з дня 5. надолоста заявив я, що сам склавши свій в'їждат віцепрезидента Загальної Української Ради і уважаю її даліше функціонувати на мій погляд зайвим, бо в огляду на некорисне діє нас рішене обох союзних монархів уважав і даліше діяльність безпредметовою. Від того часу відносини для України змінили ся основно. Цісар Карло виявив уже прийняте найважачіших мужів довіри нашої нації запопадливе заінтересоване її розвитком, а й австрійський президент міністрів д. р. Кербер уступив місяця другому правительству, з котрим співпрацювати лежить у спільній інтересі всіх покликанних заступників української нації, на скілько б воно не змінило своїх цілей.

Також й революція в Росії й огляди на інтереси наших тамошних земляків вимагають тісної злуки всіх Українців Австрії.

Се є с'ї моменти, що з огляду на них Союз парламентарних і соймових послів з Буковини готов повновлене діяльності Загальної Української Ради тільки як найтепліше повітати.

Що до її складу, то Союз, котрого я годую, зновні згідний в предложеннях, зроблених у Вашім письмі з 4. марта, причім застерігає він собі іменоване 6 членів з Буковини до с'єй хвилі, коли — чого ми раді надіяти ся — Ваша ініціатива із стадії одобрена партіями перейде до стадії конститування Загальної Української Ради.

Наскрізь годить ся заступлений мною Союз з тим, щоб так добре наші українські члені палати панів, як і всі парламентарні і соймові послі мали одержати права членів Загальної Української Ради.

Прійміть, високоповажаний Пана Президенте, вислів мойого все рівно найвисшого до Вас поважання, з яким остаю щиро прихильний Вам — Микола Василяк.

Найбільшому Громадянину Галицької України!

Складки на портрет ІВАНА ФРАНКА треба посилати на книжочку шадн. Красного Союзу Кредитового у Львові ч. 4.000.

НОВИНКИ.

Львів, 19 цвітня 1917.

— Урядова відомість про Митрополита Шептицького. Пишуть нам з Відня: У Світлий второк переслало ц. і к. міністерство заграничних справ президентова З. У. Р. д. рови Костеві Левицькому урядову вістку, одержану через єспанську амбасаду з Петрограду, що Експедиційний Митрополит, увільнений провідаричним правительством російським, перебуває поки що в Петрограді.

— Українці у штафа генерального штабу. Дня 12. цвітня явили ся в осідку начальної команди армії пп. Романчук, д. р. Кость Левицький, д. р. Трильовський і Меленевський у штафа генерального штабу фон Арца і предложили йому пропаятне письмо про домагання України. Шеф генерального штабу виявив себе поінформованим в українських справах і приобцяв прихильне полагоджене предложених йому домагань.

— Що оповідає австрійський офіцеравіач. В звідомленю російського генерального штабу з 15. цвітня читаємо: Після візнань австрійського офіцера, що перебіг на наш бік, німецький кандидат вислав кількох німецьких соціялістів до Стокгольму, щоби вони там стрінули ся з російськими соціялістами і переговорували про окремий мир. В звязи з тим Німці не водали досі до відома, як се бувало досі, занята Червининська. Німецька соціяльна демократія — оповідає даліше віткан — ділає в порозуміню з правительством, Німецькі соціялісти передовсім уважають себе Німцями. Після візнань іншого австрійського вітканя тепер багато більше в австро-угорській армії говорить ся про мир, як перед тим. Всі думають, що Німеччина робить всякі зусилля і уживає всяких підступів, щоби в таборі противника викликати роздвоєне.

— Біліни воєнної кухні за март с. р. Приході: Сальдо дня 28. лютого с. р. кухні для бідної шкільної молодіжи 51.327 80 К, жертви на воєнній кухні 5464 63 К, жертви команди 2-ї армії 1000 К, з відчиту Радвана 538 30 К, з підвезірку в каварні „Варшава“ 1620 К, в готелі Жорже 930 55, магістрат Львова за хлібові карті 1022 46 К, за сконфісковані товари 1800 К, м'яська команда з кінового фонду 11.136 78 К, жертви для шкільних дітей 2.942 84 К, наплати 4 92 К, кухня воєнна в Народнім Домі 12.654 К, воєнна кухня в польськьм акад. Домі 2.310 40 К, за чай в кухні Народного Дому 121 02 К, за чай в кухні академічного Дому 194 К, воєнна кухня „Метрополь“ 9 851 К а за чай 445 70 К; безплатно видано в кухні академічного Дому 17 179 порцій. Сума 162 859 20 К. Розходи: кухня в Народнім Домі за поживу 13 573 95 К, денні видатки тої кухні 807 80 К; кухня в академічній Домі 8 897 38 К за поживу, на денні вилатки 973 40; кухня Метрополь за поживу 11 157 03 К, на денні вилатки 1 122 62 К; кухня для шкільних дітей за поживу 17 898 52 К, Сума 54 430 70 К. Сальдо воєнних кухонь на цвітень с. р. 12.356 38 К, кухня для шкільної молодіжи 35 872 12 К.

„КНИГИ“ серіки, що арошують землю, — се жерело мудрости”

(найважливіша література)

А. ФРАНС: Богі м'яжають грози 2—
БОЛОДИМИР Б.: Дачаки, опов. 1—
В. Г. ЗЕЛДЕР: Свія факта, єтнова повість.
Часть 1 і 2. Переклад Д-р М. Лозинський 4—
М. КОШОВИНСЬКИЙ: Лиета до Володимира Гнатюка 150
Д-р А. КРИСТЕНЗЕН: В філософії політика переклад Д-р М. Лозинський 170
Б. Бр. НОЛЬДЕ: Автономія України в історичного погляду. В перекладі і в переж. М. Залізняка 40
„RUSSICA“ ослідки в ставі 110
М. ПІНО: Проблеми сучасної естетичної в франц. мові переклад Д-р Шурат 160
ЛЕОНІД АНДРЕВ: Семєра поетичних, переклад Д-р В. Сімоня 1—
НАШІ ХРИСТИАНСЬКІ СУСПІЛЬНІ 50
Прощу прислати по 17 К. 40 сот. в гільді 7 Корон (с'єм), в вилетмо усі аничислені книжки.

Закладені книжки за попереднім надісланим грошам висилемо того самого дня так на провіді як і на Feldpost-и. — Порто 80 сот. — Feld. 150 (с'ємо поштово востує 1 К.). — Поодинокі книжки можна замовляти з 50%, опусту, годі просимо на висилку зазначу долучити 20 с. на поручену 60 с.

Замовляти: „Дашеве Видавництво“ Львів, ул. Бляхарська 18. II п.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Паткова система“.

На необхідну потребу удержання 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожчі і важливіші для української справи, кончені як найскоріш і найбільшійшій жертви

Читальня „Прогресу“ з вочера Шачевинського, на котрім зложили добровільні датки: д. р. Терлецький 26 К, Кл. Топольницький 11 К, прсф. надпоручник Бабин, Вас. Рихвіцький, Вовк, надвіжикер Туляк, Гриневичий, Ярослав. Новосілляський і поруч. Рудайський по 10 К—70 К. Прсф. 9 К, директор гіми. Чехолский 6 К, поруч. Ваврик, Дудар, д. р. Вітошинський, д. р. Савчак Юл., радник директор Лукашевський, Савчакова Ол. по 5—30 К, Голубінка 3 20 К, д. р. Кметь і Мілянана по 3—6 К, Кобиланський і Майкрович по 4—8 К, Байдуник, Брижайло, Гулейчук, Данилко, Дудик, Дума, Дутківна, Зеленич, Левичка, Оборжа, Пичиринська, Рудинська Познанський, Савчак Богдан, Світлик, Смедяницький, о. Уруський, Худик і Шуваля по 2—38 К, Бегей, Бейба, Брусак, Думова, Дзундзя, Гончій, Пеліканіана і Кобрин по 1—8 К, Оборжа Юл. 80 К, збірка загальна 3 К.—Олекса Білинський пол. поч. 388/III 20 К.—Плюндрас П. дес. У. С. С. в Закопанім 5 К (Дн.); М. Зарембу учит. в Добрушні, Нусю Нементовську уч. VII к. С. С. В. у Львові, С. Коперинську ст. філ. у Львові, В. Загудзького хорун. У. С. С. пол. поч. 649. Банаш Генка дес. У. С. С. у Львові,—чет. У. С. С. Іван Іванець 5 К; Стефу Шумилівну з Стронятини, Любку Карановичівну з Середполюсь, Любку Кондрацьку з Судової Вишні, Ольгу Голничівну і Зоню Гутковську з Стрия,—четар У. С. С. Іван Іванець 10 К; четарів Грия Труха, Петра Гарасимова, хорунжого: Стефана Навроцького, Генка Ясеницького і Осипа Теліцака,—десятник У. С. С. Вадиль Дзівковський 5 К; Меланью Шко вляз з Бірчі, о. Мирослава Черкавського з Дачнова, підпоручного У. С. С. Микола Угринна, Безгрішного, вістун У. С. С. Антона Батука, хорунжого У. С. С. Осипа Данахівського,—хор. Макар Іван Етарр. 265 20 К; кад.-асп. д-ра Ярослава Белкота 5 К, Т. Д. (Слзб) пол. надпор. Федька Гозу Orpkindo Hady пол. поч. 353, офіц. Микола Хробака етап. різня 13 надпор. Юра Кудряка пол. п. 52,—Елеонора Скрутивна в Мислові 10 К; пп. Марійку Рубчаківну учительку в Томашівцях, Осипа Чучкевича учителя в Яворівці, Генриха Кольня учителя в Гмінді, Михайла Таранька пол. поч. 340, Машу Палівну учительку в Студинці.—Ворончак Іван богослов Гмінда (бараки) 5 К (Дн.); Пятка Рафка, Шумєя Дмитра, Рудка Василя, Сивака Івана, Кузьму Степана.—Софія Тимкевич в Мостах Великих 5 К; Наталія Даниловичу в Радшеві, Александару Пачовську в Жовкі, Марію Гринкову в Голім, Софію Баняхову в Глинську і Оксану Артимашівну в Камішній Лісній.—Петро Бойчук, Львів 10 К; Марійку Кульчицьку, учит. в Вільдах мад., Івану Адріновичу, гіми учен. в Сушній, Марту Дудківніну, гіми учен. у Львові, д-ра Антонія Гарасимова, поручника 97 п. п., Івана Ратушинька, учителя в Ляховичах.—Ірена Савовіківна, Перемишль 5 К; Стефу Лебедовичівну, уч. VIII кл. гіми у Львові, Стефу Шелемівну, Владю Кабаровську — абітурієнтку укр. діц. п. Василя Сиротинського, хорунж. п. Володимира Константиновича, хорунж. всі в Перемишлі.—Стефанія Кориткова з Велдичи 10 К; Ма-

рію Колтиковську а Батятич, Емілію Зятикову ді Святого, Ольгу Шумську ді Святого, д-ра Олекс. Подолинського, лікаря а Люблина, і Петра Поколяка а Тапіна. — Богданько Коритко а Ветлина 5 К.; Зосю Манастирську а Ярослав. Славка Зятка ді Святого, Толька Ільницького а Перемишля. — Атаназія Котис, священник а Телешинці сніній 8 К.; Теодора Котис а Телешинці сніній, Галиосу Федора, Докшця п. о. Тісна і Славка Котис, Цеклинська Воля п. о. Цеклин. — Поруч. О. Бажапський, пол. поч. 153/III, 10 К.; Остапа Вахнянина, Володимир Волинський, Осипа Залеського, однор. добр., д-ра Вол. Пежанського, Львів. — Кишакевич Тіся 5 К.; Юлію Кульчезьку Самбір, Прутулюкову Перемишль, Курдянка Юрка надпоручника пол. поч. 287, Зубрицького Володимира Перемишля, Івану Левницьку Львів. — Кишакевич Богданко 4 К.; Форостину Блядка Перемишль, Василькевича Данія Перемишль, Алевксевича Богдана Перемишль, Коренецького Генка Долина і Солянську Тетяну Перемишль. — Евген Кобилянський підкорунжий УСС 10 К.; Гарасимова Петра четаря УСС, Мирона Ніжанковського хорунжого УСС, Бородавевича Евгена хорунжого УСС, Сокачіву Олю а Сколи і Буйчаюка Юліана четаря УСС. — Михайло Колтунюк поручник полевого артилерій пол. поч. 412, 10 К.; д-ра Коста Вовідку начальника лікаря УСС, Ярослава Чира поручника команда п. і к. і армії, о. Мирона Колтунюка полевого курата 80 п. п. Рі машомбат. — Поручник Константиноук Олександр 55 п. п. 10 К.; о. Ткачука полевого курата, поручника Андрича Івана, поручника Думача Іполита, хорунжого Гансичука Гриця, хорунжого Маковського Ореста всі а 55 п. п. — Нуся Косевичівна 2 К.; дядя і бабцю Ліщинських, тітку Геню Франкову, тітку Льодо Пастінову, Мало Ліщинську всіх у Львові, Броню Ліщинську а Олаві, Дорно Ліщинську а Володимирі Волинсьім, Юрка Бутеру Львові, Г. Старосольського а Ліщу. — Марія Лянг учителька а Орсян 5 К.; кліче Ва. Топершюк і Ва. Товаришів по авану Українців сільського округу на довільні квоти. — Хорунж. Костецький Гриць 89. п. п. 10 К.; поруч. Хархаліса Александра, пор. Андрущина Стефана, оба пол. почта 408, пор. Хрощака Василя 9. п. п., Журашниця, проф. Зубрицького Володимира Перемишль, Беня Ніколу богосл. Львів. — о. Володислав Ільницький декан і парох а Ясінці м'ясовій 25 К. (Дя.) — Мелія Геккіана, Голдович 10 К. (Дя.); Стефанію Кравчицу Голдович, Славка Кравчина пол. поч. 408, Марусю Чубатівну абітур. Камінка а Сколе, Марусю і Стефуса Томашівських Відень, Василь Попадюка богосл. а Ліщині. — Д-р Іван Мандюк, провіантовий офіціал 8 К.; — Д-р Іван Панькевич, Відень 5 К.; війск. ветерин. Альфреда Паславського, хорунж. Івана Рижого, лейтн. Зеновія Паука, лейтн. Семена Гмитройка, асист. д-ра Максима Музика. — Кпінар. Запалідю Евген пол. поч. 223, 20 К.; хорунжого Пехольчука пол. поч. 223, хорунжого Нагуля Евгена пол. поч. 223, хорунжого Глібчука Тимка, поручника Закальницького Володимира I. R. 95, хорунжого Вїла Івана I. R. 55. — „Вікликаний п. офіц. Попляський а Краков“, п. директором Евг. Шепаровичем а Криничі, п. поятм. Петром Масяком а Добрусіна і Ва. о куратом Дмитром Панасевичом а Мор. Острван на рїжні квоти, складаю 40 кор. на волинські школи і не викликаю нікого по імені, а лиш прошу всіх країнів (крайнок), котрі до м. о. стравської „Провіти“ коли давніше приходили або ще приходять на пам'ятю і саміни маюю котрї би збірною квотою на волинські школи причинили сі. — С. Хандога.

ОПОВІСТКИ.

П'ятниця, 20. цвітня 1917.
Навїт: греко-кат.: Юрія еп. — римо-кат.: Сузьовїна.
Ваятра: греко-кат.: Ірїдїона — римо-кат.: Анцелька.
Український Народний Театр Т-ва „Бєсїда“ а Львові під управлюю К. Рубчаченї Сада Т-ва ім. Дїсенка при вул. Шашкевича ч. 5.
В недїлю, дня 22. цвітня „Мартин Борудя“ комедїя в 5 дїях Карлена Карого.
Бїлетї ранїше набути можїа в „Народній Торговлі“, а день представлєня при касї від год. 5. п. п. Початок о год. 7. вечером. 1—2
Братогов Дїзїч а Батятичї перестїдо на волинські школи 10 К., на яворїську гімназію 20 К., на захїст сїрїт в Перемишля 20 К., і на захїст сїрїт ім. Шелїтїцького 16 К.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ а дня 19. цвітня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В Східній Галичині, а відтинку Зборова, живїша босва діяльність нїж в останнїх днях. Зрештою нема нічого оголошувати.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ І НА БАЛКАНІ,

Не було аміня.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Геєвр.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ а дня 19. цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війск баварського наслідника престоло Руппрехта: На фронті фландрійськїм і в Артуа, при дощі й бурі, босва діяльність була тільки в нечисленнїх відтинках оживлена.

Група війск нїмецького наступника престоло: Знайденї приказї пока вують, якї широкї ціли наступу визначено французськїм дївїзіям, киненим до бою 16. с. м. Надїя французського проводу не сповнилася на жаднїм місци. На жаднїм місци не озїгнули французські війска ані в приближено своїх тактичнїх цілїй, не говоячи вже про ціли стратегїчнї.

В ночї а 17. на 18. с. м. удав ся Французам місцевїй наступ коло Вьєне. Новї французські наступи, виконані протягом дня з великим завязтем на кількох місцях фронту гір Chemin des Danses і коло Станопе, не вдали ся серед великих жертв неприятелю. Коло La Ville aux Bois, де ліснї становища не були для нас вигіднї, урядили ся ми в положенїя позаду фортифікаційнїх ліній. Під Віміонї вислав неприятель в огонь до безуспїшного наступу, полученого з великими втратами Росїян, якї борють ся в Франції. В Шампанїї сїчинили ся вчєра по полновї бої на північній схід від Auberive. Вони веди ся також в ночї і стали нинї рано знов завязтїйші через введєнє до боротьби нових сил.

Група кн. Альбрехта: Не було важних подїй.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

По кількох днях, якї минули досить супокїйно, російська босва діяльність між Прїпетю і Дністром стала знов живїйша.

Фронт Македонський. Не стало ся нічого нового.

Першїй кватїрмайстер ген. Людендорф.

Оголошення.

Erledigte Militäratfungsplätze. Benennung der Stiftung? Ludowika Trigler, geborene Schmelkes Gb. 675, b. Anzahl der erledigten Plätze: 3. Betrag des Stiftungsgenuzzes? á 152 K. Bezugsdauer? Einmalige Beieilung. Hierauf haben Anspruch: Arme weibliche Waisen von k. u. k. Artillerieoffizieren oder von technischen Beamten der Artilleriezeuganstalten des k. u. k. Heeres. Was den Gesuchen beizuschliessen ist? Trauungsschein der Eltern, Totenschein des Vaters, Mitteilungskeits und Stenzeugnis. Wann und wohin die Gesuche einzulegen sind? Bis 30. Mai 1917 an die Evidenzbehörde, von dieser unter Anschluss einer Stiftungsqualifikationsringabe. Weitere Vorlage: An das Kriegministerium bis 15. Juni 1917. Anmerkung: Gesuche sind stempelfrei.

Шукано старшої інтелїгентної жєнїни, що займала ся би доглядом і трїма дїтьми дїтьми. — Успїха подати Івану Кївєлук — Біла Landesausschuss. 3—3

УКРАЇНСЬКА КРАВЧИЦЯ — Львів, вул. Гродький 9. І. пов. — заклоує суцїлї шкєсї по укрїнськїм одїбл. 6—1

Інженер-будівничий може дістати добре платю працю а Львові. Зголошєнє в газетїнї короткого сїрїєнїшїм вїтєс крїпїлєс Адмїністрації Дїла від П. Д. 247 5—6

Революція в Росії підносить незвичайно українську справу.

Україна воскресєє до нового жїтя.

З огляду на се кождий Українєць мусить знати історїю нашого відродженя в Росїї. З нею знає Комїть саме новє виданє „Союза визволеня України“ — книжка ВОЛ. ДОРОШЕНКА

„Українство в Росії“

Новїйші часи (від початку XIX в. аж до війни), ст. 116, ціна 1 нор. 20 сот.

Книжка ілюстрована 43 портрєтами визначнїх українськїх дїячїв. — Набувати можїа в „Союзї визволеня України“, Wien, VIII, Josefstadtstr. 79 і в кнїгарнї Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Повїтового Товариства Кредитового

стоваришеня зарєстр. з обмеженою порукою а СОКАЛІ

відбудуть ся дня 29. цвітня 1917 р. в лькаднї товариства вул. Шашкевича 36, о годнїї 2 ІІ по полуднї з слїдуючим порядком дїєвнїм:

- 1) Відчитанє протоколу з послїднїх загальнїх зборїа.
- 2) Звіт Дирекції з дїєвнїости за лїта 1914, 1915 і 1916.
- 3) Звіт комісії контрольної а удїленї Управї абулаторїї.
- 4) Вїдїр б членїа Надзїраючої Ради.
- 5) Роздїл чистого зиску.
- 6) Внесєня і запитї членїа.

Сокала, дня 8. цвітня 1917.

Микола Ваєнїця секретар. Хрїстоп Проць предсїдатель.

249 3—3

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СПІВАНІК

НАША ДУМА

зладив АНТІН ГАПЯК.

(Другє виданє справленє і побільшенє.)

182 пісєнь. 200 коломїїнок.

- Піснї подїленї на шість груп:
- I. Патріотичнї і політичнї (21 пісєнь).
 - II. Історичнї (19 пісєнь).
 - III. Становї: а) козацькї (17 пісєнь), б) чумацькї (7 пісєнь), в) бурлацькї (7 пісєнь), г) опришкївськї (3 піснї), д) побутовї (18 пісєнь).
 - IV. Сїчовї, сокільськї, стрїлецькї (26 пісєнь).
 - V. Любєвнї (64 пісєнь).
 - VI. Коломїїнкї (200 пісєнь).

Окладнїку Спїванїка прикрашує гарнї вїста, виготовлена арт. малярєм Будиманюком а першу сторону обрацьє „Вїзд Б. Хмельницького до Київа“ (відбитка звїсного великого кольороваого образа артиста маляря М. Гавсюка) та кромї сього при початку і при кінцї кождої групї, умїщена гарнї відповідно дїбра а ілюстрація.

Цїна спїванїка „Наша дума“ **К 2 80** (оправлен. в полотно К 4-50).

Сей великїй Спїванїк можїа набути також окремими частями.

а іменню: частє перша п. а.:

„НАША СЛАВА“

у якїй помїщенї піснї патріотичнї і політичнї, історичнї, становї, сїчовї, сокільськї і стрїлецькї

Спїванїк „Наша слава“ коштує **К 1-40**.

частє друга п. ч.:

„Наша пісня“

містїть піснї любєвї і коломїїнкї. Спїванїк „Наша пісня“ коштує **К 1-40**.

Хго не може набути великого спїванїка „Наша дума“ за **К 2 80**, нехай замовить собі спїванїк „Наша слава“ або спїванїк „Наша пісня“ за **К 1-40**.

На хочайнїу переїздку поштово треба додати 30 солїків а на поручену 65 сот.

Замовленя і рївночасно грошї треба асїдлати від адресою:

Канцєлярїя тов. „Прєс-вїта“ **Львів, Ринок ч. 10.**